

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

לז.

עין משפט
גזר מצוה

פג א מ"י פ"ז מהל' מעשר הלכה א סגג ע"ן קלה:
פד ב ג מ"י פ"ח מהל' פסולי המוקדשין הלכה ח:

רבינו הנואל

אומר שני לוגין שאני ערוד להפריש הרי הן תרומה עשרה מעשר ראשון תשעה מעשר שני ומחול ושונה דברי ר' מאיר, ור' יהודה ור' יוסי ור' שמעון אורסין. ואקשינו וסבר ר' יוסי אין בריהו והא תנן ר' יוסי אר' שתי נשים (שלקחו עולה. פי כיון שהקריב את קניהן בעירוב או רבשהו בתחילה לחטאת וכן העולה, הנה אית ליה לר' יוסי בריהו. ופריך רבה בשנהו כיוון בכך, ועל כן א"ר יוסי איהו שריצה מקריב חטאת. ומאי אתא לאשמעינן דרב חסדא דאמר אין הקינן מתפרשות

שני לוגין שאני ערוד להפריש. ואע"ג דע"ה לא נחשדו על תרומה גדולה כדאמרין בסוטה (דף מה). כותים אפילו תרומה גדולה אין מפרישין ואע"ג דפרק שלשה שאכלו (בבבא מצ' דף מו): אמרינן דכותאי עשורי מעשרי כראוי דבמאי דכתיב מזהר וזהיר ה"מ לאכול לעמנו אבל למכור לאחריים לא מעשרי

דלא דרשי לפני עור לא תתן מכשול אלא כפסטיה ואע"ג דלינן חשדין על הגזל הכא לא חשיב ליה גזל דהוי ממון שאין לו תוצעין ועוד דכל זמן שלא הופרש אינו דומה שיהא גזל שעדיין לא נתחייב לימון לכהן או ללוי ונדע דע"ה לא נחשדו על הגזל וחשידי על המעשרות ועוד דסמכי אהא דדרשינן בצבא מיעזא (דף פט): עשר תעשר ואלת ולא מוכר:

עשרה מעשר ראשון ותשעה מעשר שני. לאו דוקא עשרה ומשעה דלחר שהסיר שני לוגין לתרומה גדולה פשו להו מאה נבי ז'. **מירצה** פ"ה מחלל על מעות ושונה מיד בלא הפרשה ואינו נראה דאינו יכול לחלל דדוקא צסיפא דהך מתני' גבי דמאי קמני ומחלל על מעות משום דקבע לו מקום דהוי כמו הפרשה דקמני התם מעשר שני בצפוניו או דדרומו ובע"ש צין הפרשות איירי דקמני דספק חשיכה מעשרין את הדמאי אבל כותים דודאי לא מעשרי הוי ודאי ולהכי לא קמני גבי כותים מעשר שני בצפוניו או דדרומו דקמני על דמאי ולא קמני נמי הכא ומחלל על מעות דקמני גבי דמאי אלא ומיחל פירוש א) מתחיל או כמו שפי' רבינו תם דמיחל כמו מיהל בה"א פירוש מוגו כמו סבאך מהול במים (שעה א) ואחר השבת מפרש מעשר ראשון ושני דקמני בתוספתא עשרה הבאין אחריהן תשעה הבאין אחריהן דכיון שאין יכול לקבוע לו מקום אם היה שומה בלא

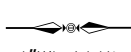
הפרשה היה שומה טבילים למפרע: **דברי ר"מ**. משמע דאית ליה לר"מ צריה ולר' יהודה נמי קאמר רבה במסקנא דאית ליה צריה והכא אסר משום דחייש לבקיעת נוד ואילו צפ' יש צבור (בבבא מצ' דף מו). גבי נחמו עד שלא חלקו מוקי רבא ר"מ ור' יהודה כרב אסי דאמר האחיין מתנה יורשין ומחלה לקוחות אלא תוספתא להו ויש לחלק צין הכא שמנבר דבריו ומתנה בפירוש ואומר שאני עתיד להפריש להאי דאחיין שחלקו דאינו מצרר דבריו כלום וצמורה (ב"ק דף קט): דפריך דר' יוחנן אדר' יוחנן דצבחה דכל המתלקט אית ליה צריה וצבחה דאחיין שחלקו שמעינן דאית ליה צריה וחזור צו הש"ס מדבריו מתוך קושיא זו הוה מצי לחלק דפרי' אלא דניחא ליה לנימיר לעולם כל הנלקט דקמני בשמתינן ויחאל ליה לנימיר לעולם לא תיפוך דפי' לעיל ועוד דלא מצי לחלק הכי דהא ר' יוחנן לית ליה צריה אפילו היכא דמצרר בריש כל הגט א) **רבי יוסי** ור"ש אומרין. משמע דר' יוסי לית ליה צריה וכן בסמוך גבי מעשר שני שיש לי צבחה מחולל על קלע שבעה בידי מן הכיס וקשה דשמעינן לר' יוסי דאית ליה צריה צמי שאלחו (גיטין דף עג): דתנן ר' יוסי אומר מגורשת ואינה מגורשת ולכי מיית הוי גיטא אלא תיש צריה דהכי דייקנן בריש כל הגט (שם דף כה): לר"י ופ"ה התם אע"ג דתנאי הוא לריך צריה כיון דאין צידו ובשעת התנאי ספק הוא והתנאי מתקיים מחליו ואי לאו משום צריה לא הוי גט והכי נמי בשמעתא חשיב צריה אם צא חסכ למוצא כו' ואע"ג דמתנה וכן בריש כל הגט א) הריני בעליך ע"מ שירצה אבא כו' והא דאמרי בשמעתין הרי זה תרומה על זה אם ירדו בשמים כו' ה"ל לא הוי תרומה דפשיטא ליה דהויא תרומה היינו למאן דאית ליה צריה קאמר ולמאן דמחלק צין תולה דעדת עצמו לדעת אחריים יחאל אבל למאן דלא מחלק קשה וי"ל דהתם בגיטין עומד הדבר להתצרר דודאי שהרי יחיה או ימות אבל הכא יכול להיות שלא יצא לידי הפרשה או לא יעלה סלע מן הכיס תימה למאי דסלקא דעתך דלר' יהודה לית ליה צריה א"כ סבר האחיין שחלקו לקוחות הן ומחזירין זה לזה ציובל כו' יוחנן וא"כ לא משכחת דמיית צבורים אלא חד צר חד עד היסוד צין נון דאין להן אלא קנין פירות ור' יהודה אית ליה בהחובל (ב"ק דף ז): דלאו כקנין הגוף דמי גבי דין יוס או יומים ולר' יוסי נמי לא משכחת לה דס"ל דאין צריה וגבי דין יוס או יומים מספקא ליה אם קנין פירות קנין הגוף דמי אלא וכה"ג דייק הש"ס בצוף השולח (גיטין דף מה). ומיך ר"י דמדון יוס או יומים אין ללמוד בעלמא דהתם כדז קרא כספו ותחמיו ולהכי לא מייתי בהשולח כי מייתי הויא דשדה אחוזה: **אוסרין**. הקשה הש"ס מקושי דהכא משמע אי טעמא דר"י משום בקיעת הנוד ליתא לדאוי מקמי מתני' ואילו צפ"ק דחולין (דף טז): בשמעתין דנסבין חברייא לנימיר דר"י הוי מייתי דאוי בטר דמוקי טעמא דר"י משום בקיעת הנוד ושם פירשתי א) מה שני"ל: **והתניא ר' יוסי אומר**. הוה מצי לשנויי דהתם בתולה דעת אחריים: **לאיין** שירצה בהן. פי' בצונטרם אלא תיש ליה צריה דאית ליה צריה איכא לנימיר חטאת שהקריב על שמה היה אלא לחזירתה וקרבן הקרב בשני בעלים פסול ואין נראה להשר דהא מוכח בריש עשרה (דף ז): דסתמא לשמה קאי א"כ בלא צריה אפשי להקריב לו בסתם ונראה דמוכח דאי אין צריה איכא לנימיר כל קן רחל הקריב למעלה וכל קן לאה הקריב למטה והקריב עולה למטה וחטאת למעלה: **בשהרגו**. פי' הקוטרם שהתנו השיס שכל שיקריב לשמה יהא שלה וקשה לפירושו דהיינו צריה גמורה שמולה דעתם הכהן שאותו שיעשה יתצרר שהוא שלה דכיון שנתערבו הקינן אי אפשר כלל בלא צריה ונראה לר"י לפרש כשהתנו הנשים בשעת לקיחה זה יהיה שלי זה יהיה שלך וכן בגמנו דמי קיניהן לכהן בעירוב ונתמם למוכר ופירש בשעת לקיחה קן זה לזו וקן זה לזו ונמלא שלא נתערבו הקינן אלא המעות ופריך אי הכי מאי למימרא דכיון שלא נתערבו הקינן פשיטא דשריא ומשני מיה דמימא דנגזור התנו אטו לא התנו דכיון שנתנין הדמים בעירוב יקחו גם כן הקינן בעירוב וזו אי אפשר בלא צריה קמשמע לן דלא גורין ודכדז חסדא גרסינן פירוש וקמ"ל נמי דכדז חסדא ותרתיה קמ"ל מדנקט שתי נשים ולא נקט בשהה אחת משמע דאתא לאשמעינן דלא גורין התנו אטו לא התנו ואי לא אתא לאשמעינן נמי דכדז חסדא לא הוה ליה למתני ולאיה שירצה עולה ולאיה שירצה חטאת דלא הוה לריך להזכיר עולה וחטאת אלא יקריב של לאה ללאה ושל רחל לרחל:

אומר שני לוגין שאני עסיד להפריש. תרומה מן המאה: **הרי פן**. בתוכו: **ומיחל** מעשר שני שהוא יכול לתקן מיד בלא הפרשה לאחר שקרא עליו שם יחללנו בכל מקום שהוא על המעות ושונה מיד ולאחר זמן יפריש התרומה והמעשר ואמרינן הוצר הדבר שזה

תרומה: **אוסרין**. קס"ד השתא דטעמייהו משום דקסברי אין צריה: **זווי**. זווגין: **בעירוב**. בשותפות: **לאיה**. מן הקינן שירצה צ' הפרידות יקריב עולות לשמי הנשים ואת קן הא' יקריב שמהן חטאות לשמי הנשים וכ"ש אם צא לחלק כל קן וקן פרידה לעולה ופרידה לחטאת דשפיר דמי. אלא מדקא אמר שמומר ליקח קיניהן בעירוב מחלל דיש צריה דלמרינן הוצר הדבר שזו הפרידה שהקריב לשמה של זו שלה היא דשם בעלים בעינן דאי אין צריה איכא לנימיר חטאת ועולה שהקריב לה לא שלה היו אלא של חזרתה וקרבן הקרב בשני בעלים קי"ל בפסחים (דף פ): וצוצחים (דף קג). דאינו עולה לבעלים וכ"ש בחטאת שלא לשמה או שלא לשם בעליה לגמרי מיפסלה וקביעתי סם בעלים אינו תלוי בכהן: **כשהפנו**. הנשים ציניהן שלל מי שיקריב הכהן לשמה יהא שלה: **אי הכי מאי למימרא**. כיון דבדעת כהן תלוי: **קמ"ל דכדז חסדא**. שאע"פ שהיה כל קן וקן בפני עצמו אלא שלקחוס צידה וסד"א על כרחו מכל קן לריך לעשות חטאת ועולה ולא יוכל לעשות מן הקן הא' שמי עולות לשמי הנשים ומקן השני צ' חטאות דלאו אדעתא דהכי יבנינו קא משמע לן כיון דלא אקבעינהו צהדיא בשעת לקיחה לאחר פרידה זו חטאת ופרידה זו עולה אפילו קבעום לאחר לקיחה יכול הכהן לעשות כמה שירצה: **אין הקינן**. של כל מחוסרי כפרה מתפרשות איזו עולה ואיזו חטאת:

הרי הן תרומה גדולה, ואחר קי עושה ממה שנשתייר עשרה מעשר מפרש משה למעשר ראשון ומחזירי תשעים מות ומפרש מהן תשעה למעשר שני (ומיירה ב"ב). ומיחל. מוצא מעשר שני לחולין על מעות שיש לו צבחה. דמה שיש לו פנאי לתקן יתקן, והא האמריה בעלמא סגי (ב"ב פ"ג ס"ג) האלו יכול לתקן באמריה בעלמא ולומר שיהי הוא מחולל על מעות שיש לו צבחה. לא התירו לו חכמים לשרותו ולסמוך על הצריה. אבל בתרומה ושאר מעשרות תסמינן צריה ולאחר השבת משפירשם אמרינן הוצר הדבר שזו היא התרומה וזה לא שמה אלא חולין (חולין ד"א). וישנה מיד. דלאחר שקרא שם י"ל לו מיד ועל ויבא ויחלל חולין לשמינו הוא הנגזר לחולין ובעשהו לו כלים ויחלל מן הנוד לתרומה הוא הנגזר לתרומה ויש צריה (גיטין פ"ג) וישנה ממנו לאחר אלא שחר שומרי כלי שער התרומה והמעשרות (משליה ב"ב). ושביחו לו כלים יפריש גם התרומה ומעשר (ויטא ב"ב). ור' יהודה כו' אורסין. פי' שפירש ממש דקסברי אין צריה ואכל כות וכות ש' למר שזה תרומה ומעשר (משליה ב"ב).

(א) ובגמליה טו. איתא איתא וזה מביטת פירש"י וזה וזו ובכחותיה ע"ה. איתא וזו וזו קמני גם בערב לא נמלא מלת חלה. ג קינן פ"א מ"ד. א) בגירסת התשעה סם דמי קיניהן (ד) כרימות כה. יומא מה. (מיר ב"ב). ב) בתוספתא (דמאי פ"ה ה"ג) ועדין לא קדש עליו ק"ל (ו) ח"ל הערבך ע"ה חל ומחל ושונה פ"ה מתחיל ושונה פי' אומר שני לוגין שאני ערוד להפריש הרי הן תרומה עשרה מעשר שני ומחול ושונה דברי ר' מאיר, ור' יהודה ור' יוסי ור' שמעון אורסין. ואקשינו וסבר ר' יוסי אין בריהו והא תנן ר' יוסי אר' שתי נשים (שלקחו עולה. פי כיון שהקריב את קניהן בעירוב או רבשהו בתחילה לחטאת וכן העולה, הנה אית ליה לר' יוסי בריהו. ופריך רבה בשנהו כיוון בכך, ועל כן א"ר יוסי איהו שריצה מקריב חטאת. ומאי אתא לאשמעינן דרב חסדא דאמר אין הקינן מתפרשות

מוסף רש"י

הרי הן תרומה גדולה, ואחר קי עושה ממה שנשתייר עשרה מעשר מפרש משה למעשר ראשון ומחזירי תשעים מות ומפרש מהן תשעה למעשר שני (ומיירה ב"ב). ומיחל. מוצא מעשר שני לחולין על מעות שיש לו צבחה. דמה שיש לו פנאי לתקן יתקן, והא האמריה בעלמא סגי (ב"ב פ"ג ס"ג) האלו יכול לתקן באמריה בעלמא ולומר שיהי הוא מחולל על מעות שיש לו צבחה. לא התירו לו חכמים לשרותו ולסמוך על הצריה. אבל בתרומה ושאר מעשרות תסמינן צריה ולאחר השבת משפירשם אמרינן הוצר הדבר שזו היא התרומה וזה לא שמה אלא חולין (חולין ד"א). וישנה מיד. דלאחר שקרא שם י"ל לו מיד ועל ויבא ויחלל חולין לשמינו הוא הנגזר לחולין ובעשהו לו כלים ויחלל מן הנוד לתרומה הוא הנגזר לתרומה ויש צריה (גיטין פ"ג) וישנה ממנו לאחר אלא שחר שומרי כלי שער התרומה והמעשרות (משליה ב"ב). ושביחו לו כלים יפריש גם התרומה ומעשר (ויטא ב"ב). ור' יהודה כו' אורסין. פי' שפירש ממש דקסברי אין צריה ואכל כות וכות ש' למר שזה תרומה ומעשר (משליה ב"ב).